MUSEUM

«'t nieuwhuys»

HOEGAARDEN

ALPAIDIS

TIJDSCHRIFT voor HEEMKUNDE
FOLKLORE en OUDHEIDKUNDE

50ste Jubileumnummer Alpaidis

1978 aflevering 1
14e jaargang

Inhoud

Het Rusthuis bl. 1
Hoegaardse lotelingen bl. 10
Oude testamenten bl. 18
50 maal Alpaidis bl. 20

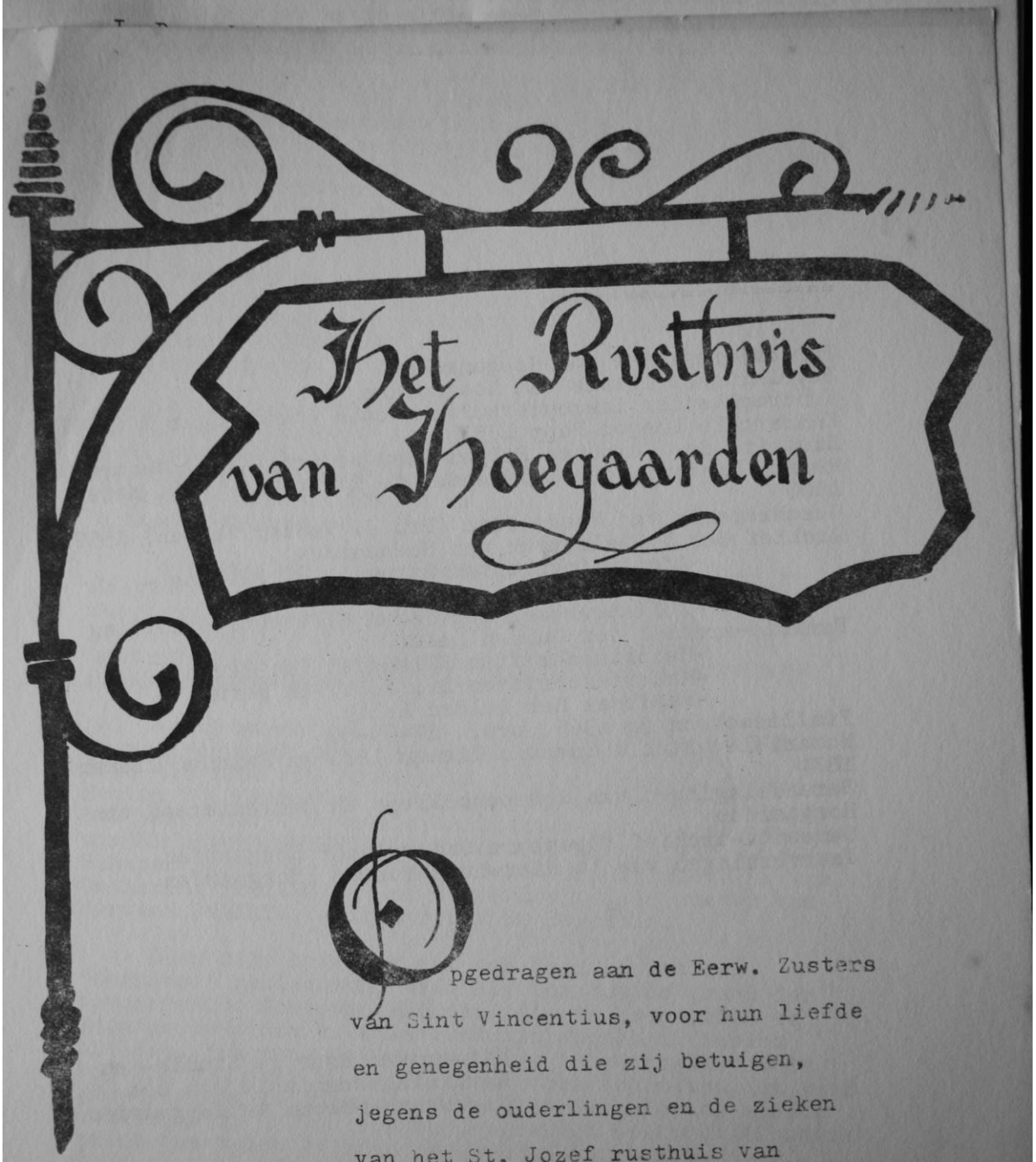

Opgedragen aan de Eerw. Zusters van Sint Vincentius, voor hun liefde en genegenheid die zij betuigen, jegens de ouderlingen en de zieken van het St. Jozef rusthuis van Hoegaarden.

Geraadpleegde bronnen
==========

Parochieregister van Hoegaarden
Bevolkingsregisters van Hoegaarden
Aendraghte der inwoonders 2de Sectie "Gete" Jaar V (1797)
Kadastrale Legger Popp 1850
Histoire des Communes Belges "Hougaerde" (Alph. Wouters)
Recits Historiques et légendes de Tirlemont (J.B. Nijs) 1900
Geschiedenis van Hoegaarden (Pr. J. Vander Velpen) 1959
Archief der V Geslachten van Hoegaarden
-Afstammingsstaten Struys - H. Sweerts - Van Nerum
-Collateurboek der deken H.Peeters stichting
Familie-archief der Gulden Lelie
-Memorieschriften Elisabeth Van Nerum
-Memorieschriften Dr. J.B. Van Nerum
-Raadboek der Gulden Lelie
Familieschoon jg 1965 nrs. 67-68-69
Notariële akten a Speculo Tienen 1830 en Swinnen Tienen 1874
Beraadslagingen van Schepencollege en Gemeenteraad van Hoegaarden
Gemeente-archief "Openbare Onderstand" Hoegaarden
Jaarverslagen van 't Nieuwhuys Museum Hoegaarden

Uitgegeven door de Studie- en
Navorsingscommissie van het
Nieuwhuys-museum te Hoegaarden

I. De oudste gegevens

In de Tiensestraat te Hoegaarden, op de plaats waar nu het St. Jozef-Rusthuis staat, bevond zich in de XVIII eeuw "een Huys met eene stagie en vier vensters, eene brouwerije in voeghe voor gebruyck, hof, block en aanhanck, groot ses dagmaelen regenoten den steenwegh op Thienen ....." 1765

Deze woning die bij de grootste huizen van het dorp werd gerekend, werd in het jaar V van de Franse revolutie als eigendom vermeld van Brouwer Joannes Françiscus VANDERMOLEN, die op zijn beurt tot de grote eigenaars van Hoegaarden behoorde.

Vermits hij dit huis in 1797 als zodanig aangaf om de grondtaksen te laten berekenen, had hij het al veel langer in bezit en zou het reeds rond 1765 hebben bewoond, bekomen uit het nalatenschap van zijn ouders na uit de onverdeeldheid te zijn getreden met zijn broeders en zusters.

Joannes Françiscus VANDERMOLEN werd gedoopt te Hoegaarden op 2 juli 1722, als tiende kind en zesde zoon van Meester-Brouwer Bernard VANDERMOLEN uit het groot "paenhuys" (voormalig brouwerij Loriers) en Barbe Windelincx uit Grimde bij Tienen, onderscheidelijk gestorven op 1743 en 1761.

Op 19 maart 1762 trad hij in het huwelijk met de brouwersdochter Anna Catharina STRUYS, geboren 24 april 1736 als kind van Brouwer en Schepen Hendrik STRUYS uit Houtem St. Catharina (stichter van de Struysgilde in het kader der V Notabele Geslachten van Hoegaarden) en van Elisabeth SWEERTS (dochter van Meester-Brouwer en Schepen Servatius SWEERTS uit de Paradijshoeve en van Catharina PEETERS uit de Cruysblock en de zuster van Servaes SWEERTS, griffier uit de Regentie.

Door zijn huwelijk met een dochter uit deze "eersaeme" geslachten, trad hij toe tot de groep der bevoorrechte Schepen-families, die te Hoegaarden de scepter zwaaiden en alle bestuursteugels in handen hielden. Behorend tot de machtige brouwersgilde werd hij dan ook snel in de dorpspolitiek betrokken, en werd gezworene in de Dorpsraad, funktie die hij nog steeds bekleedde in 1789, toen te Hoegaarden de revolutionaire troebelen tegen de oude geslachten losbraken.

Hij overleed op 28 augustus 1812 en had twee zonen en zes dochters. De tweede zoon, ook Joannes Franciscus genaamd, geboren op 8 november 1764 en in 1786 getrouwd met Elisabeth PARENG uit Tienen, kwam na de dood van zijn ouders in het bezit van voornoemd eigendom.
Doch hij had zich in Overlaar gevestigd en gaf het huis in de Tiensestraat, dat de naam van "Pannenhuys" droeg in huur uit. Later in 1830 werd het verkocht aan hun neven Constant VANDERTAELEN en Elisabeth VAN NERUM.

II. De nieuwe eigenaars.

Op 26 juli 1830 verschenen Constant VANDERTAELEN en Elisabeth VAN NERUM ter studie van Notaris Cornelius Ferdinand a Speculo te Tienen, om hun huwelijkskontrakt (alles aan de langstlevende) af te sluiten en ook om zich het "Pannenhuys" aan te schaffen en op hun naam te zetten. Zij stamden alle twee uit rijke families, die een goede bruidschat hadden meegegeven.

En op 4 augustus 1830 greep te Hoegaarden in de Sint Gorgoniuskerk hun huwelijk plaats, dat door Pastoor Jacobus SWEERTS (kleinkozijn van Vandertaelen en oom van Elisabeth Van Nerum) werd ingezegend.
Op het gemeentehuis (dat was destijds in het huidige museum) in de Raadzaal (eerste verdieping), werd het burgelijk huwelijk voltrokken door Burgemeester Joseph Philippe de ZANGRE (oom van Elisabeth Van Nerum). Als getuigen traden op: François LODEWIJCKX, gemeentesekretaris,
Petrus DEBROECK, onderwijzer
Henri en Joseph LINTERMANS, haar kleinkozijns.

Zij vestigden zich in hun nieuwe woonst, die vanaf dat ogenblik "Huis Vandertaelen" genaamd werd en lieten het gebouw restaureren en rijkelijk verruimen.
Zo ontstond de brede inkomhall met eiken trap, vier ruime woonplaatsen, een koetshuis met stal en hooizolder (huidige kapel) en een uitspan (nieuwe zitplaats der ouderlingen tegen de straat).
De moeder van Elisabeth, (weduwe Jean Van Nerum-Sweerts) kwam bij hen inwonen tot aan haar dood in 1839.

Constant SERVAIS VANDERTAELEN werd te Leuven geboren op 31 juli 1803 als zoon van Joseph Josse Vandertaelen, hoogleraar in de medecijnen aan de Leuvense Universiteit en van Marie Josephe Seny en als kleinzoon van Pierre Josse Vandertaelen, geneesheer te Tienen en Anna Catharina Sweerts, uit Hoegaarden (dochter van Hubertus Sweerts, gezworene-rekenplichtige in de Dorpsraad en stamvader van de groene Klavergilde, behorend tot de V geslachten.

Pierre Joseph Vandertaelen, de oudste broeder van Constant was vrederechter te Leuven en zijn andere broeder Hubert Joseph geneesheer in dezelfde stad.

Anne Elisabeth Van Nerum zag het levenslicht te Hoegaarden op 8 september 1808 als dochter van Brouwer Jean Van Nerum en Elisabeth Sweerts (kleindochter van de gezworene Hubertus Sweerts) en als kleindochter van Joannes Van Nerum, Notaris, brouwer en Schepen in de Regentie (zoon van Meester-Brouwer en Schepen Carolus Van Nerum, stamvader van de Gulden Leliegilde).
Elisabeth was slechts 15 maanden oud toen haar vader stierf.

Gezien zij Hubertus Sweerts als gemeenschappelijke overgrootvader hadden, was Constant Vandertaelen met zijn kleinnicht getrouwd, zoals blijkt uit onderstaande afstammingsstaat. Bijgevolg behoorde Elisabeth Van Nerum zowel tot de Groene Klavertak als tot de Gulden Lelie, terwijl Constant Vandertaelen door zijn huwelijk ook bij de Leliegilde werd opgenomen. Zij waren dus beiden rechtstreekse bloedafstammelingen uit de V Geslachten van Hoegaarden, waarvan hun gemeenschappelijke voorouders opklommen tot in de oude Vroedschap.

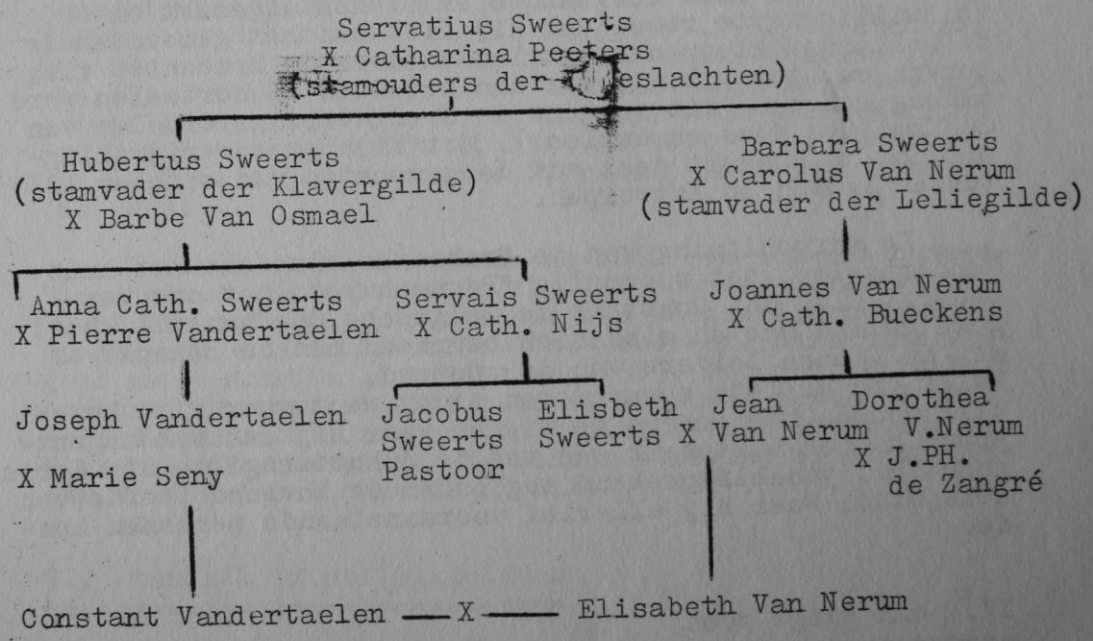

Constant Vandertaelen was zakenman en partikulier en liet ook de oude brouwerij terug in werking stellen, waarvoor hij tot in 1853 brouwpatent betaalde en oefende bovendien met de hulp van knechten het landbouwersberoep uit.
Zij hadden volgend personeel in dienst:
-Pierre Dondas uit Geetbets, geboren in 1799
-Antoine Dekock uit Hoegaarden, geboren in 1802
-Marie Elisabeth Vanhulst uit Meldert (weduwe van Joseph Faisant) geboren in 1805
-en later ook nog Pierre Drossart uit St. Jans Geest geboren in 1822.

III. De Brabantse vlag

Toen in augustus en september 1830 in ons land de opstand broeide tegen het Hollands gezag, omdat Willem van Oranje de vrijheid van drukpers en godsdienst aan banden legde, kwam Auguste de Behault de Carnois van uit het Walenland naar Hoegaarden en Tienen afgezakt om er vrijwilligers te ronselen. Hij liet aan het gemeentehuis de Hollandse kleuren neerhalen en door de Brabantse vlag vervangen, terwijl zij ook aan het huis Vandertaelen werd omhoog gehesen (dit volgens de overleveringsverhalen van de families Maes en Ausloos). Met zijn groep vrijwilligers nam de Behault deel aan de gevechten van october 1830 tussen Leuven en Antwerpen.

De verschijning van de Brabantse vlag aan het huis Vandertaelen, het voormalig "Pannenhuys" laat ons veronderstellen dat Constant de Belgische Onafhankelijkheid goed gezind was en misschien bevriend met de Behault of met de Tiense leiders van de opstand.
Zulks zou niet te verwonderen zijn, want voor zijn huwelijk woonde hij immers te Tienen waar hij een zakenagentschap had en Luitenant was van de Schuttersgilde St. Joris zodat hij vanzelfsprekend nog onder de invloed leefde van deze stad, waar hij allerlei vooraanstaande personen kende.

IV. Hun enige zoon

Uit het huwelijk Vandertaelen x Van Nerum sproot slechts één zoon, Henri, geboren op 5 maart 1832 en de volgende dag ten doopsel gehouden door zijn peter en meter: - Henri Van Nerum, geneesheer en oud-burgemeester te Hoegaarden zijn oudoom (oom en voogd van zijn moeder).
- Marie Josephe Seny, zijn grootmoeder.

Henri was de enige afstammeling in leven uit de stamvertakking van Joannes Van Nerum, waarop eens alle fortuin zou overgaan en alle hoop was gericht.

V. Een kwart eeuw geluk en voorspoed

In betrekking met haar huwelijksleven schreef Elisabeth Van Nerum in haar memorieschriften het volgende: "Contracté mariage le 4 VIII 1830 avec Constant Vandertaelen né à Louvain en 1803 et issu des familles Vandertaelen et Seny, j'ai eu pendant un quart de siècle la vie d'une épouse d'un homme d'affaires, pleine de bonheur et de prospérité".

Dat het echtpaar Vandertaelen x Van Nerum bemiddelde mensen waren, blijkt voldoende uit al hun grondbezittingen waarvan een groot deel later bij testament aan de gemeente Hoegaarden werd geschonken.
Volgens de Kadastrale Legger Popp, art. 938 bezaten zij 96a 80ca land onder Houtem, 7ha 46a onder Overlaar, 4ha 80a 40ca in de dorpskom, waaronder hun huis met aanpalend goed, groot 13a 20ca, 1ha 39a 40ca onder Nerm, 5ha 42a 70ca over de Gete, 2ha 51a 50ca te Altenaken, 1ha 1a 50ca onder de sectie N, hetzij in totaal 24ha 78a 90ca.

Bovendien zou Elisabeth na 1860 ook nog een huizenblok hebben gekocht van de familie Coenegras, gelegen naast het huidige gemeentehuis van Hoegaarden met een aanpalende schuur in de A. Putzeysstraat. Deze blok volgens een muursteen daterend van 1689, zou door Elisabeth achteraf geschonken zijn geweest aan haar petekind en achterkleinkozijn Gorgon Van Rickstal (uit de Groene Klavergilde), langswaar de schuur overging op diens zuster Jeanne Van Rickstal, (X Gustave Vervoort).

VI. Aandeel in het Gildeleven

Nopens haar afstamming uit de geslachten, haar geboorte en jeugdjaren, schreef Elisabeth Van Nerum in haar memoiteschriften het volgende:
"Comme mon père mourut XV mois après ma naissance, c'est ma mère qui m'a donné une éducation chrétienne, pleine d'admiration et de respect pour ma famille. Suivant un profond désir de mon père regretté, elle m'a raconté la belle histoire de nos deux familles à un coeur, dont je suis le couronnement. Ma mère m'a délaissé une broderie contenant les ammes de ces deux familles.

Zij moet wel geweldig fier geweest zijn op haar afstamming uit de families Van Nerum en Sweerts, waarvan beweerd werd dat zij met hetzelfde hart beminden en waarvan Elisabeth zich zelf de bekroning noemde.
In haar schriften liet zij ten andere een gekleurde pentekening na van een hart waarin haar afstamming stond aangegeven, met de vermelding "Deux familles, un coeur".

In 1828 bij de 50ste verjaring van de Gulden Lelie, werd besloten een familie-grootboek in te stellen.
De toenmalige ouderdomsdeken Henricus I, oom en voogd van Elisabeth Van Nerum, stelde hiervoor zijn twintigjarig nichtje aan.
Ziehier wat zij hierover schreef:

"Sur demande de mon oncle Henri et suivant un dernier désir de feu mon pére, j'ai commencé en 1828 a rassambler les mémoires de famille.
Ce travail fut entreprit par suite d'une décision du Conseil de la Confrèrie dit "le lis d'or" et à l'occasion de son 50ème anniversaire.
Ces mémoires ont été dressées à l'aide des notes déjà établies antérieurement par les membres du dit conseil et en collaboration étroite avec le Docteur J.Bt. Van Nerum et d'autres apparentés.
Un pélérin de passage les à inscrit en caractères d'art sur du parchemin et furent présentées à la famille en 1838.Mais lors d'une incendie survenu en 1854 la partie majeure de ce chef d'oeuvre fut détruite par les flammes.
Un partie minime seulement à pu être reconstituée avec l'aide de Monsieur le Curé (E.H.Deelen)

Uit dit memorieschrift vernemen wij, dat Elisabeth Van Nerum in 1828, volgens de laatste wens van haar vader en op aanvraag van haar oom, ingevolge een beslissing van de Raad der Gulden Lelie ter gelegenheid van haar 5o jarig bestaan, alle familie inlichtingen begon te verzamelen, ten einde de reeds bestaande stamboomgegevens aan te vullen.
Een doortrekkende pelgrim schreef alles in kunstletters op perkament in een grootboek neer, dat in 1838 aan de familiegilde werd geschonken.
In 1854 bij een brand werd het grootste gedeelte van dit boek vernietigd en kon er slechts een miniem deel terug worden samengesteld.

Ook Constant Vandertaelen trad aktief in het gildeleven op. In september 1827 toen Joannes Sweerts (oom van Elisabeth) was gestorven, die vanaf 1819 als 2de Collateur fungeerde in de studiebeurzenstichting van Deken H. Peeters (familiefundatie der V Geslachten), viel de keuze op Constant Vandertaelen uit de Groene Klaver, om hem op te volgen.
Van 1819 tot 1826 had hij van de beurs genoten, om zijn humaniteiten te Tienen te voleindigen en trad een jaar later tot de Fundatieraad toe.
Door wederzijdse bedrijvigheid in de schoot van de familiegilden, kwamen zij meer in kontakt, waardoor een geheime ydille ontstond, die later tot een huwelijk uitgroeide.

In 1841 werd Constant Vandertaelen bovendien tot Griffier van de Sweertsgilde uitgeroepen en als Raadsheer in de hoofdraad van de Confrerie verkozen tot vervanging van Jean Henri Lintermans (kleinkozijn van Elisabeth), die tot onderdeken was opgeklommen.
En van 1848 tot aan zijn dood richtte hij in zijn huis een kamer in, waar de Confrerieraad beraadslaagde.
Hij heeft de Confrerie gediend tijdens de jaren, dat zij ingevolge politieke meningsverschillen een crisisperiode doormaakte, maar steeds heeft hij in eer en geweten beide funkties vervuld tot aan zijn dood.

wordt vervolgd

I. DE CONSCRIPTIETIJD.

In vroegere eeuwen waren het voornamelijk de edelen die ten strijde trokken, gevolgd van hun onderdanen die ingevolge hun eed van trouw verplicht waren hun leenheer te volgen en ook van hen die vrijwillig naar de wapens grepen.
Later werden de legers gevormd door huurtroepen, die tegen een bepaald huurgeld dienst namen en hun krijgsheer getrouw bleven, zolang hij betaalde en de plunderingen bevredigend waren.

Aan dit alles kwam een einde onder de Franse Revolutie, toen het Directoir in 1798 bij dekreet de verplichte militaire dienstplicht bij loting invoerde.
In elk Departement duidde de Prefect alsdan per gemeente het aantal mannen aan, die voor de aktieve dienst en de reserve dienden geleverd te worden.
De Onder-Prefect werd met de goede uitvoering van het dekreet belast en stelde hiervoor de Municipale Raad verantwoordelijk.

De toenmalige regimenten waren destijds administratief in twee gesplitst, zo had men eerst het "complement" van de aktieve dienst, deel uitmakend van de strijdende eenheden en ten tweede de "reserve", de mannen die naar het depot verwezen werden.
Deze bleven in de garnizoenstad en zagen nooit het vuur tenzij het "actief" versterking nodig had.

Bij de reserve terecht komen was voornamelijk een gunst voor de jongens die één of meer broeders in het leger hadden, voor de enige zonen van weduwen voor mannen met kleine lichamelijke gebreken en vooral voor de vriendjes van het Regiem.

Om aan de voorschriften van de Prefectuur te voldoen, stelde de Municipale Raad conscrptielijsten op van al de jongelingen die de ouderdom van de dienstplicht hadden bereikt, en het was aan de hand van deze lijsten dat de loting werd ingericht. Feitelijk moesten de jongelingen zich zelf komen aanmelden, in het begin van het jaar waarin zij de leeftijd van 20 jaar bereikten.
Zolang alles goed ging en er voldoende mannen geleverd werden om aan de behoeften van het voorgeschreven contingent te voldoen, trok de gemeenteraad er zich weinig van aan. Alleen als het mis liep stelde de Raad aan de hand van de geboorte registers zelf de lijsten op, want het kwam er niet op aan "wie" aangeduid werd maar wel het "aantal".

Om aan de militaire dienstplicht te ontsnappen trok iedereen zijn plan zoals hij kon. Bijna allen hadden een reden om de conscriptie te ontwijken, maar dat gelukte zeer zelden.
Ziehier enkele voorbeelden zoals zij in de registers staan vermeld:
-Beweerde pijn te hebben in de lenden en zich niet te kunnen plooien.
-Kort van adem of krampen in het achterste.
-In bed te pissen of regelmatig afgang hebben.
-Permanente buikpijn, of een slecht gebit te hebben.
-Een zwakke rechterarm en geen geweer te kunnen vasthouden.
-Pijn in de benen en niet te kunnen lopen.
-Slechte voeten en niet te kunnen marcheren.
-Doof te zijn en geen bevel te kunnen horen.
-Dom te zijn en goed voor niets.
-Doof, stom en blind tegelijkertijd.

Maar al deze redenen werden weinig in acht genomen, alleen de militaire dokter besliste.

Verder had men ook nog de dramatische gevallen van vrijwillige verminking, afzetting van duim of vinger enz..., maar deze werden hiervoor nog zwaar gestraft.

Het was een droeve tijd voor de ouders die hun zoon naar de verre slachtvelden zagen vertrekken, om hen in de meeste gevallen nooit meer weer te zien. Daarom werden alle middelen beproefd om te ontsnappen.

Talrijk waren dan ook de dienstweigeraars, zij die onderdoken of het leger der Brigands vervoegden. Maar wanneer zij gesnapt werden, vlogen zij in de gevangenis waar zij ruwe behandelingen doorstonden en zelfs tot dwangarbeid werden veroordeeld.
Dat was ook het lot van hen die voortvluchtige priesters, deserteurs en brigands hulp boden en verborgen hielden. Het waren benarde tijden voor onze voorouders.

De uitpluizing van de Republikeinse Registers, met de :
-Lettres et correspondances de la Préfecture du Departement de la Dyle
-Sèances et délibérations de la Municipalité du chef Lieu et Canton de Hougaerde.
-en de oude akten uit het archief,
geven ons zeer belangrijke gegevens nopens de conscriptielijsten en de lotingen te Hoegaarden.
Wij zullen trachten om de voornaamste gebeurtenissen hieromtrent zo getrouwvol mogelijk weer te geven.

De Conscriptielijst van het jaar VIII

Op deze lijst der dienstplichtigen die in 1800 werd opgesteld, om tot de loting van het vereiste aantal mannen over te gaan stonden vermeld:

-Bernard Stockmans, dagloner
-Jean Bt Van Nerum, landbouwer
-Henri Vanden Bempt, dagloner
-Mathieu Christens, dagloner
-Jacques Van Diest, landbouwer
-Henry Van Outgaerden, landbouwer
-Jean Groetaers, bode
-Jean Joseph Vanden Bempt, dagloner
-Jean Bt Geenis, schoenmaker
-Mathieu Strijckwants, dagloner
-Mathieu Lebrasseur, tonnenmaker
-Henry Paenhuys,dagloner
-Chretien Vander... , dagloner
-Jean Ausloos, dagloner
-Henry Janssens, dagloner
-Henry ....., dagloner
-Felix Brieven, dagloner
-Henry Troost, dagloner

-Guillam Seneberg, dagloner
-Jean Bt Christens, landbouwer
-Jean Joseph Lony, dagloner
-Jean Guill. Ausloos, dagloner
-Jean Bapt. Desmet, dagloner

In tegenstelling kwamen er zich in 1802 slechts vier jongelingen laten inschrijven:

-Joseph Vuystermans
-Egide Geenis
-François Guillaume Nijs
-Jean Bt D'Ardin

De loting van november 1802

Nopens de militaire conscriptiejaren IX en X geven wij hieronder de vertaling uit het frans van een zeer merkwaardige akte, die ons een beeld schets hoe de loting in die tijd verliep.

De Municipale Raad van de gemeente Hoegaarden gedagvaard door de Meier Jean Bapt. Van Autgaerden, krachtens het Besluit der Consuls van 18 thermidor jaar X (6 aug. 1802) vergaderde op 5 frimaire jaar XI (26 nov. 1802) in hun lokaal in 't Nieuwhuys bij Jean Henry Dewaelheyns.
Op deze zitting waren buiten de Meier tegenwoordig, de leden van de Raad Dominique Gentil, G.Schoensetters, Georges Vanderstraten, F.Berwouts, J.Schoensetters, H.Nijs, H.Lowet, en de sekretaris Putzeys.

De Meier legde volgende stukken op tafel:

-de brief van de Onder-Prefect van 29 vendemiaire laatstleden (21 oct. 1802), waarin gemeld werd dat de gemeente Hoegaarden 8 mannen moet leveren, namelijk twee voor het complement en twee voor de reserve van het conscriptiejaar IX en hetzelfde voor het jaar X.

-de brief van de Onder-Prefect op datum van 22 brumaire XI (13 nov. 1802)

-het hogervermelde Besluit van de Consuls en de wet van 28 Floréal (17 mei)

-de afkondiging van de Meier van 28 Brumaire ll. (19 nov.) waardoor de dienstplichtigen van de jaren IX en X opgeroepen werden om heden 26 nov. voor de Raad te verschijnen, en om de klachten te aanhoren van hen die de vereiste hoedanigheden niet bezaten.

Vervolgens werden de "conscrits" in de grote vergaderzaal binnengebracht, waar de Meier door naamafroeping tot het appel overging. Zij antwoordden allen eigenmondig of door een van hun naaste verwanten.
Dan gaf de sekretaris lezing van voornoemde bescheiden, waaruit de opgeroepenen begrepen dat er 8 mannen moesten gevonden worden voor de dienstplichtjaren IX en X, namelijk 4 voor de actieve aanvulling en 4 voor de reservedepots.
Zij verzochten om een uitstel van enkele dagen, om onderling de nodige regelingen te treffen tot de levering van het vereiste contingent.

De Raad gaf hieraan gehoor en bepaalde de volgende zitting op 29 nov. om 8 uur 's morgens.
De "conscrits" werden erop gewezen dat het uitstel van Drie dagen als nieuwe dagvaardiging zou gelden in alle wettige vormen.
Dit proces-verbaal werd ondertekend door de Meier en de 8 andere tegenwoordige Raadsleden.

Op 8 frimaire (29 nov.) verschenen de dienstplichtigen terug in 't Nieuwhuys, waar de sekretaris van de Raad lezing gaf van voorgaand proces-verbaal van 5 frimaire.
De "conscrits" verklaarden dat zij onderling akkoord waren gekomen en vier mannen hadden gevonden die naar het leger zouden vertrekken voor het aktief complement.
Deze mannen waren Jean Bapt. Houchar uit Nerm, (zoon van Jean Philippe Houbar en Gertrude Croes), en Jacques Dotremont (zoon van Dominique Dotremont en Marie Lucie Vanden Tempel) voor het jaar IX en Jean Henry Geerts (zoon van Jean Geerts en Ida Janssens) en Jean Maes voor het jaar X.

Zij stelden nochtans als voorwaarden, dat de andere "conscrits" der twee jaren, hen samen de globale som zouden storten van 196 kronen en 6 ponden, onder hun vier te verdelen op het ogenblik van hun aanvaarding, terwijl het geld binnen de 24 uren in handen moest zijn van de Sekretaris Putzeys, die het in bewaring diende te houden.
De grote meerderheid van de opgeroepenen stemden met deze voorwaarden in en beloofden de uitgesproken som onder hun te verzamelen en binnen het gestelde termijn af te leveren.
Na beraadslaging werd het nieuwe uitstel van 24 uren door de Raad aanvaard. De volgende zitting werd vastgesteld op 30 november om 1 uur na de middag, waar de definitieve regeling en overeenkomst onder de "conscrits" zou geakteerd worden.

Op 9 frimaire om 1 uur in de namiddag verschenen de dienstplichtigen voor de derde maal voor de Raad, die versterkt was door J.H. Lintermans en H.Larock. En opnieuw gaf de Sekretaris lezing van het voorgaande Proces-verbaal. Dan werd het binnengebrachte geld nageteld, maar uit het nazicht bleek dat slechts de helft van de uitgesproken som door een deel van de opgeroepenen was samengebracht.
De Raad vroeg als zij later onder hun de zaak van de ontbrekende fondsen niet zelf konden regelen, doch niemand gaf een antwoord.

Daarop besliste de Raad, alle tot heden getroffen overeenkomsten nietig te verklaren en tot de wettige loting over te gaan onder volgende vormen:
-eerst zouden de 2 dienstplichtigen worden uitgetrokken voor het legercomplement van het jaar IX, en vervolgens de 2 conscrits voor de reserve van hetzelfde jaar.
-dan de 2 mannen voor het actief en de 2 andere voor de reserve van het jaar X.
-er zouden evenveel "bouilles" (geloden merkbollen) ingezet worden alsdat er dienstplichtigen waren per jaar. In elke bol zou een kaart steken, doch slechts op 2 kaarten het woord "complément de l'armée" en op de twee andere "pour la réserve".
-De "bouilles" zouden vervolgens in een zak gestoken worden en de loting zou geschieden volgens de rangschikking van de conscriptielijsten, ten beginne met de eerste tot de laatste.
Zij die de bollen zouden trekken met de kaarten met bovengenoemde vermeldingen, zouden aangewezen worden voor het actief en voor de reserve.
-En tenslotte zou aan de lotelingen het gemak worden verschaft, een lid uit de Raad te kiezen, die voor hun allen de "bouilles" zou uithalen.

Alles werd in gereedheid gebracht om tot de loting over te gaan. De "conscrits" hadden de grote zaal (huidige tentoonstellingszaal 1ste verdieping van het Nieuwhuys museum) verlaten en zich in afwachting terug getrokken in de taveerne (destijds ondergebracht in de huidige zaal voor verenigingsleven).
Angstig en benauwd dronken zij allen enkele pinten bier maar de "Hoegaard" smaakte niet zo goed als anders.
Er hing een drukkend klimaat in 't Nieuwhuys op die zwarte en akelige dinsdagnamiddag van 30 nov. 1802.
Buiten stonden de famil ies en vrienden van de lotelingen te wachten, sommige biddend opdat de hunne geen slecht nummer zou trekken, anderen scheldend en tierend aan het adres van de Raad; uitvoerende macht van de gehate conscriptiewet, of balden de vuist tegen 't Nieuwhuys, waar de bloedpremies werden geregeld.

In de taveerne was het eerder stil onder hun die weldra tot het loten zouden overgaan. Zij spraken niet veel en bleven elk met hun gedachten alleen. Zij maakten zich onzichtbare kruistekens, opdat God en alle heiligen hun zouden besparen van het droevig lot.

En dan gebeurde het, zij werden terug boven geroepen naar de grote Raadzaal, waar de zak met de "bouilles" op een tafel klaar stond. De oude klok sloeg driemaal. Andermaal gaf de Sekretaris lezing van vorig proces-verbaal waardoor de Raad tot de loting had besloten.
De Meier leesde de namen af der 19 conscrits van het jaar IX en van de 22 andere van het jaar X.

De sekretaris vroeg wie zij gekozen hadden, om in hun plaats de bollen uit te trekken en met eenparigheid van stemmen duidden zij Henry Lowet aan. De Raad merkte zijn akkoord met de aanduiding van "Citoyen Lowet" (behoorde tot de V Geslachten en was bij de komst der Fransen, uit angst tijdelijk naar Duitsland gevlucht).

Alle ogen waren op de lotingszak gericht toen Lowet tot de trekking overging, terwijl de Sekretaris voortdurend met de hand in de zak de bollen van plaats verwisselde.
Eerst greep de loting plaats voor het jaar IX, volgens volgorde van de conscriptielijst. Er heerste spanning in de zaal en angst tussen de lotelingen. Buiten was alles stil geworden.

De eerste "bouille" die uitkwam bevatte reeds het kaartje met de vermelding "Pour la reserve" en werd toegeschreven aan Henry Hendrickx, 22 jaar (zoon van Henry Bortholomé Hendrickx zaliger en Barbe Struys),een afstammeling uit de V Geslachten.
De twee volgende bollen waren blank.
De vierde trekking gebeurde op naam van Everard Bonjan 22 jaar(zoon van Jacques Bonjan en Anne Cath. Vrancken zaliger). Hij had het tweede kaartje voor de reserve.

De spanning nam toe want nu zouden de twee "actieven" geloot worden. Weer kwamen vijf blanke kaarten uit en maakten vijf nieuwe gelukkigen.
Dan werd het tiende lot getrokken met de vermelding "pour le complément de l'armée". Het was Henry Groetaers 22 jaar (zoon van Lambert Groetaers en Catherine Cloots zaliger) die het toegewezen kreeg en zich benauwd voelde.
De acht volgende "bouilles" bevatten blanke kaartjes.
Er bleef nog een loteling over en in de zak stak nog een enkele bol, waarin het tweede fatale biljet voor het legercomplement stak.

Alle blikken gingen naar die enkeling, naar Bernard Capellen, 23 jaar (zoon van Bernard Capellen zaliger en Thérèse Dotremont).
Akte werd genomen voor het jaar IX; werden aangeduid voor het actief, de genaamden Henry Groetaers en
Bernard Capellen,
en voor de reserve; Jean Henry Hendrickx en
Everard Bonjan.

Vervolgens werd overgegaan tot de loting voor het conscriptiejaar X.
Twee en twintig "bouilles" werden in de zak geworpen en geroerd. Twee ervan bevatten een kaartje voor het complement, twee andere voor de reserve.
En opnieuw stak "Citoyen Lowet" zijn hand in de zak.
De eerste uitgetrokken bol bevatte een kaartje voor de reserve en stond op naam van Jean Henry Geerts 21 jaar (zoon van Jan Geerts en Ida Janssens, beiden overleden)
De acht volgenden waren blanco.
Nummer tien, getrokken voor Jacgues Dewelde, uit Overlaar 21 jaar (zoon van Jacgues Dewelde en Anne Marie Melis), kreeg zijn aanduiding voor het complement, en stond als door de bliksem getrcffen.
Dan kwam de beurt aan Jean Joseph Leemans, 22 jaar (zoon van Pierre Leemans en Marie Van Mol, beiden overleden) die als 18de op de conscriptielijst van het jaar X stond
Hij trok het kaartje voor de actieve dienst.
De 19de bol getrokken op naam van Jean François Boulanger 22 jaar (zoon van Jean Bt Boulanger en Anne Cath. Swellen beiden overleden) was bestemd voor de reserve.
Dan staken er nog drie "bouilles" in de zak, die eveneens moesten uitgetrokken worden, maar de drie overgebleven lotelingen schreeuwden het reeds uit van vreugde, want zij wisten dat er geen aanduiding zou vermeld staan, vermits het vereiste contingent reeds was gekend.
En opnieuw noteerde de Sekretaris in het proces-verbaal de toewijzingen voor het jaar X;
namelijk Jacques Dewelde en Jean Joseph Leemans voor het complement van het leger en Jean Henry Geerts met Jean François Boulanger voor de reserve.

wordt vervolgd

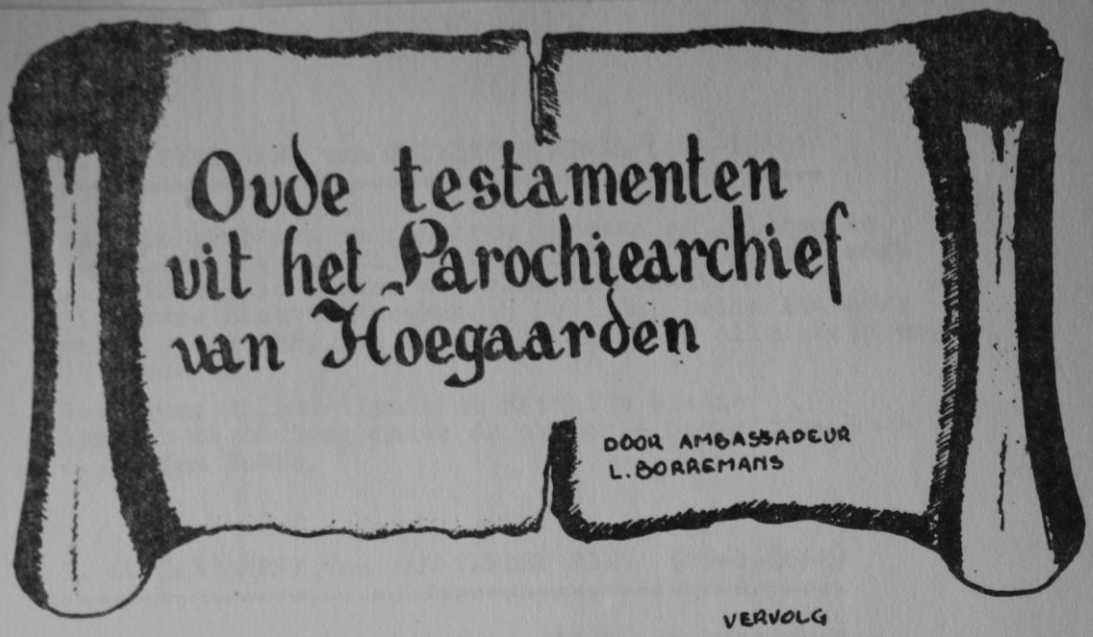

T. 58 TESTAMENT van MARCELIS VANDEN DIJCK en
MAGRIET KEYN (21-9-1667)

De langstlevende krijgt alle goederen om te zorgen voor een eerlijke uitstelling van hun twee niet getrouwde kinderen, Jan en Clara.
Eveneens mag de overblijvende die goederen gebruiken "om zich op stand " te houden.
Zo ze beiden overlijden voor Jan en Clara uit het ouderlijk huis zijn zullen ze vooruit 300 Rg. B. of de waarde daarvan krijgen.
Alle kinderen zijn hun erfgenamen.

Getuigen: Meester Ferdinand Despierres (D'Espierres) en Jaeck Vander Voort.
Gemaakt te Steenbergen onder de parochie Hoegaarden door J. Vanden Putte.

T. 59 TESTAMENT van OLIVIER THEUNIS (4-1-1668)
==========

Al zijn meubelen en goederen gestaan of gelegen te " Cauberg " maakt hij zijn schoonzoon Adriaen Gienst mits deze alle lasten en schulden draagt.
Zijn twee nichten Maeyken en Catlijn, beide kinderen van zijn zuster, zullen gelijk delen in alle resterende goederen.

Getuigen: Willem Gienis en Matthijs Gielis
Gemaakt te Cauberg onder de parochie Hoegaarden door J. Vanden Putte.

T. 60 TESTAMENT van JAN VANDEN PLAS (25-1-1668)
==========

Zijn nicht Lijsbeth Koens, dochter van zijn zuster Marie Vanden Plas, schenkt hij een rente van 6 Rg. erfelijk, die hij trekt op een zekere "bempt" gelegen onder Kumtich, bezeten en toebehorend aan Hendrick Velons, reg. Jan Saelmaekers, s'Heerenstraet Hendrick Van Linsi.
Uit zijn goederen gelegen te Houtem krijgt dezelfde nicht eveneens een half dagmaal.
Daarbij komen nog " sijn beddesagie mit andere toebehoorts van 't selve bet "
Al zijn andere goederen gaan naar zijn zuster Marie Vanden Plas.

Getuigen: Willem Jans en Tossijn Nijs.
Gemaakt te Houtem door pastoor J. Vanden Putte.

T. 61 TESTAMENT van MECHTILD CEULEERS, vrouw van Steven Van Eyen (31-3-1668)
==========

Aan de kinderen van haar broer Tileman Ceuleers geeft ze een dagmaal land gelegen in de "Pes pleck" reg. Jouffrouwe Van Herckenay, 't klooster van Rottem, maar haar man heeft de pacht.
Haar neef Armand Lambrechts geeft ze een stuk land van 30 roeden in "de Drij Hoeck".
Haar nicht Lijnken Ceuleers krijgt de koe die ze "leppen" noemen "alsoock haeren rooden rock".
De goederen die ze geerfd heeft van haar ouders geeft ze aan de kinderen van haar broer Tileman, na de dood van haar man.
Alle andere goederen gaan naar haar man.
Ze maakt nog een stuk land van 34 of 35 roeden aan haar neef Armand Lambrechts gelegen aan het "Cuypersbosch" reg. Hostias Valenberg en de "Vloetgracht".
Getuigen: Meester Joos Verreau en Willem Vande Waeren

wordt vervolgd.

50 maal Alpaidis

Wie herinnert zich nog de eerste uitgave van de toenmalige heemkundige kring, waaruit later de " Vrienden van 't Nieuwhuys" ontstonden.

Dit nummer verscheen in juli 1965, een paar maanden nadat het museum zijn deuren had geopend.

In het inleidend woord stond te lezen:

"Het is nooit te laat om geschiedenis te schrijven van zijn dorp, maar wel hoog tijd".

Het bladje dat schuchter opdook vulde echter een leemte aan en trachtte bij de bevolking interesse te wekken voor het verleden en de oude glorie van Hoegaarden.
En stilaan begon het echte vriendschapsbanden te smeden en deed het museum uitgroeien tot een stukje plaatselijke heemkunde en folklore.

Sedert dien zijn al bijna dertien jaren verlopen en heeft Alpaidis reeds talrijke bijdragen tot de geschiedenis van Hoegaarden gebracht, zodat dit tijdschrift bijna een onmisbare gezel is geworden, dat bij elke uitgave een nieuwe wetenswaardigheid brengt, en de impuls heeft gegeven tot verschillende kulturele acties, die heden ten top stijgen.

En juist dit jaar, in het Jaar van het Dorp, verschijnt Alpaidis voor de 50 ste maal, waardoor het museumtijdschrift zijn gouden jubileum viert.
Bij deze gelegenheid wordt U de inhoudstafel van de hoofdartikels aangeboden, samen met onze oprechte dank aan al de jarenlange trouwe abonnés, die het mogelijk hebben gemaakt, Alpaidis in stand te houden.

Voor de toekomst, heeft de Museumraad besloten, de publicitaire bladzijden door lopende tekst te vervangen, teneinde zoveel mogelijke geschiedkundige bijdragen over Hoegaarden te kunnen publiceren, want bestendig wordt er door de Navorsingskommissie van 't Nieuwhuys, nieuw onuitgegeven bronmateriaal ontdekt.

Laat ons verhopen dat Alpaidis welkom blijft in alle middens en even vruchtbaar als in het verleden zijn weg mag voortzetten.

Hubert Van Nerum
Voorzitter

I N H O U D S T A F E L

nr. 1 - Te Hoegaarden dronken alleen de dieren water

2 - De Hoegaardse scholen vroeger en nu.

3 - Het gemeenteplein en de Houtmarkt.

4 - Z.O. Brabant en het taalprobleem.

5 - De kerk van Hoegaarden door de eeuwen heen.

6 - Z.O. Brabant en het taalprobleem (vervolg)
Over het Hoegaards bier.

7 - Jacobus Van den Bussche (Hoegaards figuur)
De Pastorijstraat.

8 - Z.O. Brabant en het taalprobleem (vervolg)
De volkstelling van 1796 te Hoegaarden.

9 - Het landschap van Hoegaarden.

10 - Brouwerijen en oude herbergen te Hoegaarden.
Z.O. Brabant en het taalprobleem (vervolg)

11 - Het wapenschild en de kleuren van Hoegaarden.
De karamellen Cesar.

12 - Z.O. Brabant en het taalprobleem (vervolg)
Gravin Alpaidis, ontstaan en ontwikkeling van Hoegaarden.

13 - 't Nieuwhuys door de eeuwen heen.

14 - Mundart van Hoegaarden.
Hulde aan het eerste brouwpatent
De Hoegaardse dorpsstructuur.

15 - De veldslag van Hoegaarden.
Het museum krijgt zijn eigen wapenschild.

16 - De geschiedenis van een studiebeurs.

17 - De geschiedenis van een studiebeurs (vervolg)

18 - Betwisting om een straatnaam te Hoegaarden.

19 - De harmonie van Hoegaarden.

20 - De harmonie van Hoegaarden (vervolg)
Natuurschoon rond Hoegaarden
De V Geslachten van Hoegaarden.
De Gete.

21 - De Hoegaardse beenhouwers in 1740.

22 - De Romaanse kerken uit onze streken.

23 - De Bey van Egypte.

24 - Een wrede Bisschopsmoord te Hoegaarden.

25 - Hendrik Conscience en het Hoegaards bier.
Het Romaans kerkje van Overlaar.
Het paviljoen van Carolus Van Nerum.

26 - De merkwaardige Hoegaardse familie Haumont.
Van Officier tot Patroonheilige (St. Gorgonius)

27 - Grafkelders in de kerk van Hoegaarden.
Testament van Meier Lambert de Pas.

28 - Grafkelders (vervolg)
Testament de Pas (vervolg)
De molens van Hoegaarden

29 tot 34 - De geschiedenis van het klooster te Hoegaarden.
De molens van Hoegaarden (vervolg)

35 - Het klooster (vervolg)
Een Italiaan te Hoegaarden (Toletti)

36 - d' Artagnan te Hoegaarden.
De suikerfabrikatie te Hoegaarden.

37 - De suikerfabrikatie (vervolg)
Het voorhistorisch woud van Overlaar.

38 - De suikerfabrikatie (vervolg)
De palmprocessie van Hoegaarden.

39 - De suikerfabrikatie (vervolg)
De palmprocessie (vervolg)

40 - Het Genootschap der XII Apostelen.
De Burgemeester-soldaat Christiaens.

41 - Het Genootschap (vervolg)
De Burgemeester-soldaat (vervolg)

42 - Een Hoegaardier in het bloedbad van Tamines.
Het Genootschap (vervolg)

43 - Hoegaardse wijngaarden
Het genootschap (vervolg)
Oude testamenten uit het parochiearchief van Hoegaarden.

44 - Het Genootschap (vervolg)
Hoegaardiers in cijfers.
Oude testamenten (vervolg)

45 - Het Genootschap (vervolg)
Oude testamenten (vervolg)
De Suise van St. Gorgonius.

46 - Te Meldert Ontdekt.
Een generaal met Outgaards bloed.
Oude testamenten (vervolg)

47 - 't Nieuwhuys, mairie onder de franse tijd.
Een grote stoet te Hoegaarden (1830)

48 - 't Nieuwhuys (vervolg)
Restauratie van Cruysblock en Nieuwhuys.

49 - Hoegaarden 1000 jaar
Oude testamenten

50 - Het rusthuis van Hoegaarden.
Oude testamenten (vervolg)
Hoegaardse lotelingen.

+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+°+

Onze kwartierstaat :

Julien VAN NERUM

de man die Hoegaarden
een museum schonk

(° Hoegaarden 1881
† Tienen 1963)

Ter gelegenheid van het museumjaar willen wij een kwartierstaat wijden, aan een geliefd volksmens en een groot figuur te Hoegaarden, die aan zijn gemeente een museum schonk. Julien Van Nerum werd te Hoegaarden geboren in 't Nieuwhuys (huidig museum) geboren op 18 december 1881 en sproot uit de V geslachten, die te Hoegaarden gedurende twee eeuwen alle teugels in handen hielden en aan hun nakomelingen een familiekultus nalieten, die heden ten dage nog steeds in ere wordt gehouden.

BEKWAAM AMBACHTSMAN

Julien volgde zijn vader op als Meester zadel- en gareelmaker, en trok regelmatig tot 1906 van de ene naar de andere grote hoeve in het omliggende Walenland, om er ter plaatse het paardentuig te herstellen. Zijn komst werd ten zeerste op prijs gesteld. Hij gebruikte de eetmalen aan de tafel van de hereboer, kreeg een speciale kamer toegewezen en zat 's avonds met de familie rond de haard, waar hij de geschiedenis van al deze oude hofsteden leerde kennen. Later richtte hij in 't Nieuwhuys zijn vaste werkplaats in en oefende dit edel ambacht uit tot aan zijn overlijden.

GROTE SPORTVRIEND

Julien Van Nerum was een verwoed liefhebber van de toenmalige sporten : de duivensport, het hanenvechten, het doelschieten en het wielrennen. In 1899 nam hij voor de eerste maal deel aan de « Grote prijs van Hoegaarden » voor amateur-wielrenners, doch werd in een ongeval betrokken en reed regelrecht in de Gete-rivier. Het jaar daarop schreef hij zich opnieuw in ..... en won in de spurt. Dadelijk sloot hij zich aan bij de Hoegaardse veloklub, waar hij tot ondervoorzitter werd verkozen. In 1919 werd hij de mede-stichter van een nieuwe klub « Het Rode Wiel », en maakte tevens deel uit van de Leuvense Stompersklub. Hij lanceerde de kampioenen Louis Hardiquest, Fons Schepers en « Poeske » Scherens. Eenmaal maakte hij ook de ronde van Frankrijk mee.

Hij reed per fiets tot zijn tachtig jaar en daagde menige jongeren uit bij de beklimming van de stijle Meldertse berg.

Bij het hanenvechten richtte hij zijn eigen dieren af en had een haan « coco » genaamd, die al de tegenstrevers versloeg. Het geheim hiervan was dat « coco » spek en goede boter kreeg.

Bij de duivensport moest er nog om het hardst met de konstateermachine worden gelopen. Julien Van Nerum had een « relais » uitgedacht met enkele vrienden die elkaar aflosten, en was steeds bij de eersten gerangschikt.

Maar hij had nog andere pijlen op zijn boog, en in 1912 behaalde hij de ereprijs te Brussel bij de grote landskampioenen voor doelschieten. Hij beweerde tegen zijn pijlen te kunnen spreken.

BEGAAFD TONEELSPELER

Bovendien speelde hij graag toneel, waarin hij zeer begaafd was. Hij was mede-stichter en bestuurslid van de toneelkring « Vreugd in deugd » en ook bij « Vermaak na Arbeid », en wanneer vernomen werd dat 'Jien Prauw (= Julien de grappenmaker) meespeelde liep de zaal bomvol. Ook bij de Matigheidsbond en de Muziekharmonie was hij geen onbekende, en wanneer hij met een vereniging op reis ging, hield hij er de stemming in. Want als Julien meeging, ging iedereen mee. Van 1924 maakte hij ook deel uit van de St.-Elooigilde, waarvan hij vanaf 1958 het voorzitterschap waarnam.

PLICHTSBEWUST

In 1901 was hij met 46 andere Hoegaardiers ter loting getrokken, maar kon zich uittrekken met het nummer 159. Gedurende 15 dagen bleef hij deze gebeurtenis vieren, want de opsomming van zijn nummer (1 + 5 + 9) maakte 15.

In augustus 1914, bij het uitbreken van de oorlog, werd hij met 40 andere als gijzelaars aangehouden, om te Overlaar aan het kasteel te worden gefusillieerd. In de nacht van 18 op 19 augustus werden zij echter vrij gelaten, omdat de Duitsers vol van vreugde, de slag van de Gete te St.-Margriete-Houtem hadden gewonnen. Vervolgens bracht hij een ontsnapt Belgisch soldaat over naar het front, en hield samen met zijn vader een brievenbus voor de frontsoldaten. Brieven die in 't geheim via Holland naar de IJzer vertrokken.

Tijdens de tweede wereldoorlog trad hij op als verbindingsagent voor een geheime inlichtingsdienst, terwijl zijn huis in 't Nieuwhuys als kontaktpunt diende voor geheim agenten. Ook verleende hij hulp aan voortvluchtige en ontsnapte piloten. Hij was tevens verdeler van de sluikpers.

Hij werd vereerd met het Ridderkruis in de Leopold II orde, de gouden palmen in de Kroonorde en de gouden medaille van dezelfde orde.

VERTEGENWOORDIGER VAN DE SUIKERFABRIEK

Na de eerste wereldoorlog was hij speciaal vertegenwoordiger van de suikerfabriek « Grand-Pont » te Hoegaarden voor de verdeling van suikerbietzaad en kunstmatige meststoffen. Hij trad op tussen de fabriek en de boeren als bemiddelaar. Zijn sektor omvatte 120 pachthoven, en met een eigen vervaardigde slingerstok, bezat hij de kunst om in een bietenveld, de biet met het rijkste suikergehalte uit te halen, die aan de fabriek ter ontleding diende gegeven te worden.

DE FAMILIEKULTUS

In 1961 werd hij tot ouderdomsdeken en patriarch gekroond van de heropgerichte familiegilde Van Nerum, genaamd « die gulden lelye ». Hij herstelde de voorrechten der nakomelingen uit de V Hoegaardse geslachten, en leidde de gilde tot volle bloei. Hij schonk naam en faam aan zijn geslacht, legde een machtig familie-archief aan en verzamelde tal van oude familiepanden en relieken. Zijn innige betrachting en laatste wilsbeschikking was om aan de hand van dit alles, na zijn dood aan Hoegaarden een heemmuseum op te richten.

Op 24 november 1963 werd de oude en sterke eik te Tienen door een auto dodelijk ten gronde geworpen, waar Julien Van Nerum twee dagen later overleed.

Zijn wens en laatste wilsbeschikking werd in 1965, ingevolge de familiekultus, door zijn zoon tot uitvoering gebracht.

Op 9 juli laatstleden brachten de talrijke museumvrienden een treffende posthume hulde aan de man, die aan zijn gemeente een museum schonk.

Hubert VAN NERUM

17 V 2
Maria VAN AUTGAERDEN
d.v. Franciscus (° 7-11-1709, † 1-10-1777)
en Francisca Van Der Molen
(° Hoegaarden 6-5-1714,
† Hoegaarden 14-12-1773)
° Hoegaarden 26-6-1745
† Hoegaarden 13-11-1823

18 V 3
Hyronimus AERTS van BILLICHOUT
Landbouwer
z.v. Philippus (° Korbeek-Lo 12-5-1697,
† Kumtich 27-1-1778)
en Magdalena Vlemincx (° Vertrijk)
° Korbeek-Lo 20-6-1748
† Tienen 26-2-1822

19 V 4
Josepha COLLAERTS
d.v. Guillaume (° Kumtich 18-12-1722,
† Kumtich 21-1-1778) en
Barbara Van Nauwen
(° Kumtich 1-8-1731, † Kumt 13-6-1758)
° Kumtich 11-12-1756
† Kumtich 31-1-1794

20 V 5
Jacobus DEWELDE
Landbouwer
z.v. Adolf (° Neerwinden 9-7-1711,
† Neerwinden 17-3-1794) en
Chrisitna Lindakens (° Attenhoven)
° Neerwinden 24-4-1752
† Hoegaarden 8-6-1813

21 V 6
Maria MELIS
d.v. Michel († Hoegaarden 23-2-1777)
en Anna Maria Knaps
(° Hoegaarden 7-8-1706
† Hoegaarden 19-2-1780)
° Hoegaarden 28-7-1746
† Hoegaarden 22-7-1812

22 V 7
Joannes Baptist FILLET
Landbouwer
z.v. Theodore Phaleth (Fillet)
(† Vissenaken St.-Pieter 4-5-1763) en
Margriet Jacobs (° 13-8-1709, † 3-8-1798)
° Vissenaken (St.-Pieter) 3-2-1743
† Oorbeek 13-10-1814

23 V 8
Marie Claire SAELMAECKERS
d.v. Henri (° ca. 1711,
† Oorbeek 12-12-1792) en
Jeanne Wuilems (° Oorbeek 20-9-1717,
† Oorbeek 15-5-1796)
° Tienen 6-2-1753
† ?

24 V 9
Jacobus Philippus VAN NERUM
Meester-Brouwer
z.v. Carolus (° 29-1-1689, † 10-9-1757)
en Barbara Sweerts (° 17-11-1700,
† Hoegaarden 14-11-1778)
° Hoegaarden 13-1-1738
† Hoegaarden 29-2-1824

25 V 10
Maria VAN AUTGAERDEN
d.v. Franciscus (° 7-11-1709, † 1-10-1777)
en Francisca Van Der Molen
(° Hoegaarden 6-5-1714,
† Hoegaarden 14-12-1773)
° Hoegaarden 26-6-1745
† Hoegaarden 13-11-1823

26 V. 11
Joannes Baptist DUMONT
Landbouwer
z.v. Henri (° 17-10-1717, † 23-1-1780)
en Anna Margarela Van Osmael
(° 18-1-1728, † 23-9-1795)
° St.-Katharina-Houtem 19-10-1752
† St.-Katharina-Houtem 21-2-1820

27 V/12
Albertina NIJS
d.v. Jacobus (° Hoegaarden 3-11-1702,
† Hoegaarden 31-12-1782) en
Thérèse Van Osmael
(° Hoeg 26-10-1706, † Hoeg 18-2-1788)
° Nerm (Hoegaarden) 5-10-1746
† Hoegaarden 30-3-1815

28 V/13
Matheus CIPERS
Landbouwer
z.v. Petrus (° Hoegaarden 22-1-1726,
† Hoegaarden 3-9-1809) en
Gertrude Tirion (° 2-3-1728, † 7-9-1794)
° Hoegaarden 9-2-1766
† Hoegaarden 26-8-1835

29 V/14
Agnes SONDERVORST
d.v. Pieter en
Barbara Botson
(° Hoegaarden 21-4-1741,
x Hoegaarden 21-5-1760)
° Hoegaarden 8-3-1763
† Hoegaarden 10-5-1851

30 V/15
Paul Dieudonné MICHOTTE
Pachter « Ferme de Chebais »
z.v. Pierre Pascal (° Marel 26-3-1707,
† Laithuy 27-10-1756) en
Marg. de Beaufays (° 1715, † 17-7-1770)
° Jodoigne 21-8-1751
† Hoegaarden 24-3-1824

31 V/16
Marie Thérèse SCHAEYS
d.v. Jean Louis
(° Tourinnes 14-4-1731, † Leuze) en
Agnes Godin
(† Merdorp, x Merdorp 30-1-1756)
° Leuze Longchamps 1761
† Jodoigne [illegible]

---

x Hoegaarden 3-1768

x Kumtich 5-9-1775

x Hoegaarden 16-7-1780

x Oorbeek 3-9-1775

x Hoegaarden 14-3-1768

x Hoegaarden 15-5-1779

x Hoegaarden 28-2-1791

x Leuze 1781

IV/1
...nciscus
...NERUM
...*lbouwer*
...len 7-1-1785
...len 26-2-1839

9 IV/2
Catharina AERTS
van BILLICHOUT
° Kumtich 19-8-1787
† Hoegaarden 9-5-1867

10 IV/3
Jacobus
DEWELDE
Landbouwer
° Hoegaarden 20-5-1781
† Hoegaarden 21-5-1856

11 IV/4
Jeanne
FILLET
° Oorbeek 24-2-1782
† Hoegaarden 2-11-1865

12 IV/5
Jan Baptist
VAN NERUM
Brouwer - Stoker
° Hoegaarden 14-6-1782
† Hoegaarden 14-11-1832

13 IV/6
Albertine
DUMONT
° Hoegaarden 31-5-1788
† Hoegaarden 12-5-1867

14 IV/7
Joannes
CIPERS
Landbouwer
° Hoegaarden 13-2-1795
† Hoegaarden 22-3-1867

15 IV/8
Marie Thérèse
MICHOTTE
Herbergierster
° Jodoigne 15-1-1791
† Hoegaarden 29-2-1864

x Kumtich 14-4-1815

x Oorbeek 26-8-1810

x Hoegaarden 20-7-1808

x Hoegaarden 24-1-1824

III/1
Theodore VAN NERUM
Landbouwer
...en 1-10-1817
...len 14-4-1881

5 III/2
Joséphine DEWELDE
° Hoegaarden 21-6-1820
† Hoegaarden 23-6-1855

6 III/3
Livinus VAN NERUM
Houthandelaar
° Hoegaarden 27-6-1819
† Hoegaarden 20-9-1891

7 III/4
Monique CIPERS
Herbergierster
° Hoegaarden 23-5-1824
† Hoegaarden 31-10-1886

x Hoegaarden 15-12-1842

x Hoegaarden 8-1-1841

II/1
Hubert VAN NERUM
Zadel- en gareelmaker
...den 28-5-1848
...den 30-11-1919

3 II/2
Julie VAN NERUM
Herbergierster
° Hoegaarden 15-3-1849
† Hoegaarden 26-2-1922

x Hoegaarden 14-4-1877

I/1
Julien VAN NERUM
Zadel- en gareelmaker
...den 18-12-1881
...26-11-1963

Mathilde LOGIST
dochter van Emile en Pauline GENIE
Tienen 12-5-1884
† Hoegaarden 16-9-1975

x Heverlee 9-8-1915

Samenstelling : Hubert Van Nerum

KULTUUR KRANT

bijlage van ALPAIDIS
tijdschrift voor heemkunde
't nieuwhuys museum

K U L T U U R K R A N T
========== nummer 5

Bijvoegsel van Alpaidis nr. 50

HOEKJE VAN DE V.T.B. HOEGAARDEN
=:=:=:=:=:=:=:=:=:=:=:=:=:=:=:=:=

Ondanks het feit dat er heel wat georganiseerde reizen bestaan die meestal heel wat sukses kennen, zijn er toch nog zeer veel Belgen die met hun eigen wagen een reis willen ondernemen.

Dit geeft natuurlijk heel wat voordelen daar men steeds zijn eigen wagen ter beschikking heeft en daardoor ook over heel wat meer vrijheid beschikt.

Anderzijds komt men zo toch ook weer heel vaak voor onvoorziene moeilijkheden en problemen te staan.
En om hieraan reeds wat te verhelpen geven wij hieronder, voor de mensen die per wagen naar Oostenrijk gaan, een uittreksel uit " De Autotoerist " (orgaan van de VAB) van 22 december 1977, waarin enkele alternatieve toegangswegen worden in de kijker gesteld.

Vergeet ook in geen geval, als U met uw eigen wagen gaat, een EUROPECH te nemen, waarover wij in een vorig nummer heel wat uitleg verschaften.
Eventueel geinteresseerden kunnen echter voor uitleg nog steeds terecht bij de VAB vertegenwoordigster,
Leontine Wuyts, Stoopkensstraat 80 Hoegaarden, tel.766638

Hoe Oostenrijk in- en uitrijden?

Met verwondering stellen de Oostenrijkse diensten voor toerisme telkens vast dat de vele toeristen, die met eigen wagen Oostenrijk in- en uitrijden, komende uit het Noorden (Duitsland, België, Nederland...) bijna uitsluitend drie grensovergangen gebruiken. Aan deze drie gensposten is er dikwijls «Stau»-gevaar, d.w.z. dat men dient aan te schuiven, vooral natuurlijk in geval van grote drukte.

Deze drie bijna uitsluitend gebruikte grensposten zijn:

1. weg Suttgart, Ulm, Memmingen, Wangen, Lindau - grensovergang - Bregenz.
2. weg München, Kufstein - grensovergang te Kufstein - verder naar Wörgl, Tirol, Innsbruck, Brenner.
3. weg München, Salzburg - grensovergang vóór Salzburg.

Naast deze drie grensovergangen bestaan er echter nog een vijftigtal posten waar de grens zowel bij dag en nacht kan overschreden worden. De Oostenrijkse automobilistenclub O.A.M.T.C. bezorgde ons een vijftal kaartjes, met daarop aangeduid de uitwijkmogelijkheden op de klassieke in- en uitvalswegen. Wij zijn er van overtuigd dat heel wat leden, die met eigen wagen in die richting op reis gaan, een goed gebruik zullen kunnen maken van deze gegevens.

Op de eerste weg (Stuttgart, Ulm, Memmingen, Wangen, Lindau, Bregenz,...) zijn er niet minder dan vier uitwijkmogelijkheden.

A. Ulm, Memmingen, tot even vóór Lindau, links richting Oberhochsteg, - grensovergang - terug (op Oostenrijks grondgebied) - richting Bregenz (kaartje nr. 1).

B. Ulm, Memmingen, richting Kempten nemen, dan Immenstadt, Oberstaufen, Aach - grensovergang - terug naar de weg Bregenz-Feldkirch, ten zuiden van Bregenz (kaartje nr. 2).

C. Ulm, Memmingen, richting Kempten, nemen, Pfronten, dan: C1 naar Füssen - grensovergang - Reutte (kaartje nr. 3). C2 naar Schönbichl - grensovergang - Reutte (kaartje nr. 3).

Op de tweede weg (via München, naar Kufstein) zijn er twee uitwijkmogelijkheden:

A. München, tot ± 5 km vóór de grensovergang van Kufstein, de uitrit Niederndorf nemen. U verlaat de A-weg, over de Inn-rivier - grensovergang - Niederndorf, Ebbs, op Oostenrijks grondgebied naar Kufstein (kaartje nr. 4).

B. München, tot een paar km. vóór de grensovergang Kufstein, richting Kiefersfelden - grensovergang - op Oostenrijks grondgebied naar Kufstein (kaartje nr. 4).

Op de derde weg, via München naar Salzburg, zijn er naast twee goede mogelijkheden (A/a en A/b), ook nog twee andere, met echter wat meer omweg en ook enkele moeilijkheden. Vooraf een opmerking. Wie de uitrit Bad Reichenhall voorbijrijdt kan niet meer terugkeren. Deze uitrit is nl. de laatste vóór de grenspost. De uitwijkmogelijkheden zijn de volgende:

A. Via München tot aan de uitrit Bad Reichenhall en vervolgens:

A/a Bad Reichenhall, richting Bayer.-Gmain,

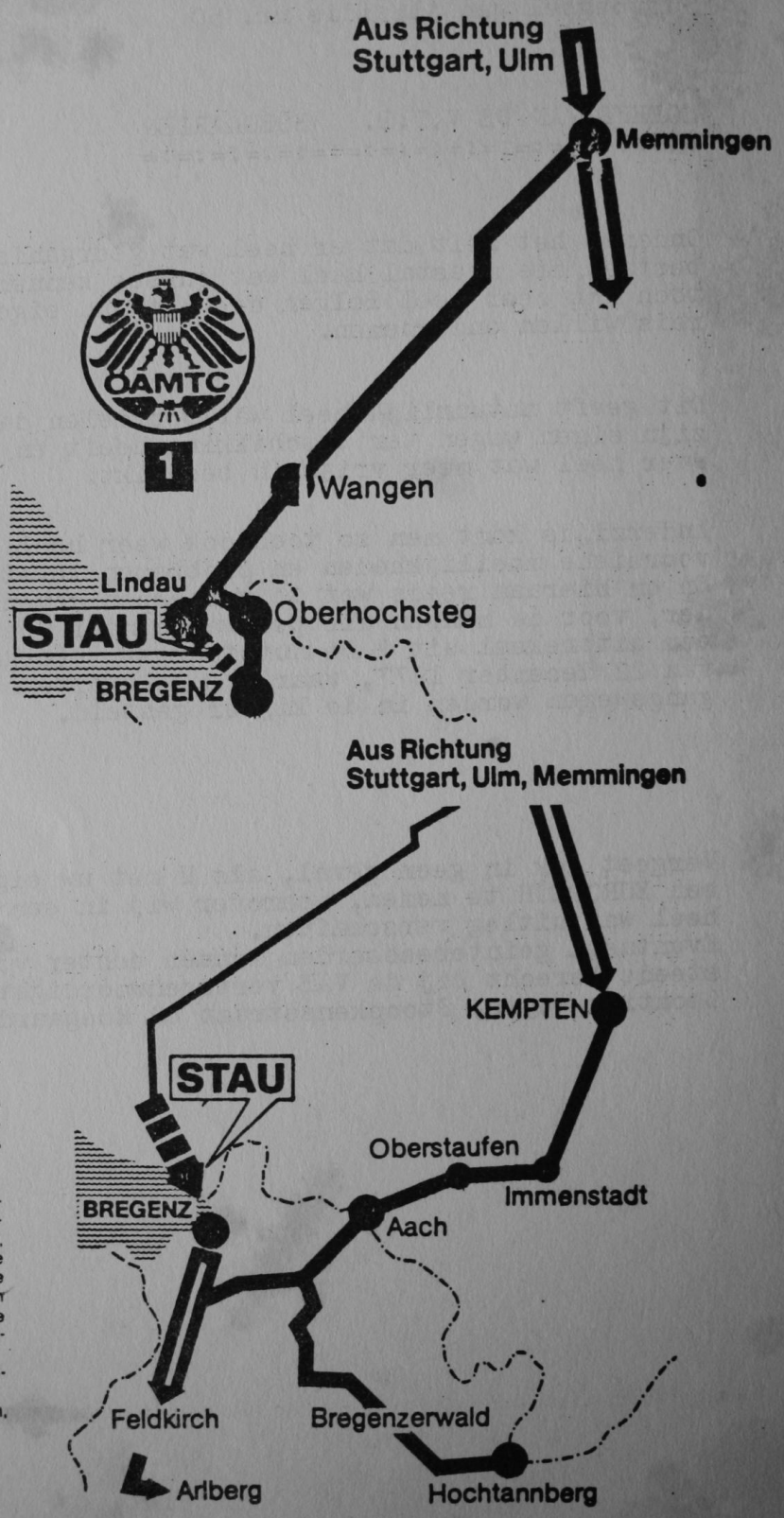

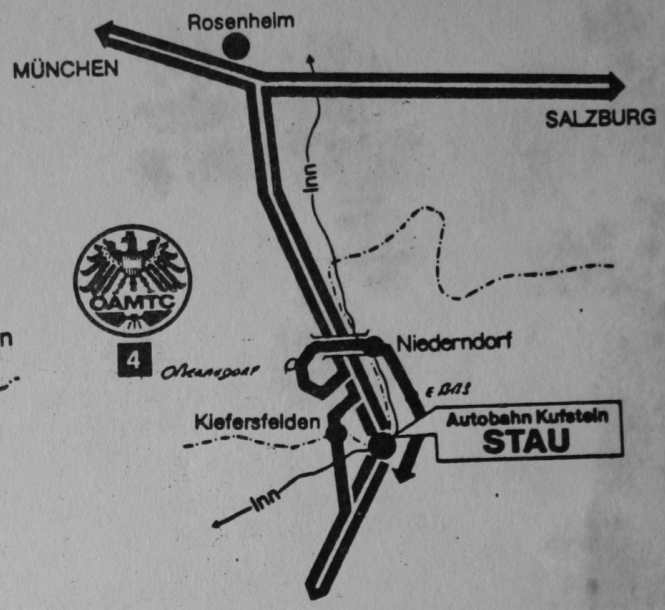

na drie km. linksaf, onder de A-weg door, grensoverschrijding te Walserberg-Bundesstrasse. terug richting A-weg op Oostenrijks grondgebied (kaartje nr. 5)
A/b Bad Reichenhall, richting Freilassing, grensoverschrijding, terug richting A-weg op Oostenrijks grondgebied (kaartje nr. 5)
A/c Bad Reichenhall, richting Bayerisch-Gmain, Grensoverschrijding - Weisbach, Glanech, Grödig, terug A-weg (kaartje nr. 5)
A/d Bad Reichenhall, richting Bayerisch-Gmain, Berchtesgaden, Schellenberg, grensoverschrijding - Grödig, terug A-weg (kaartje nr. 5).
De weg A/d brent U in de omgeving van Berchtesgaden, een zeer mooie streek, maar best niet te berijden met een aanhangwagen.
De uitwijkmogelijkheden op deze weg (nr 3) zijn misschien iets ingewikkelder, vragen mogelijk enkele km. meer, doch hier treden ook de grootste vertragingen op, vooral in de perioden dat de (vooral Turkse) gastarbeiders naar huis rijden of terugkeren.
De aangegeven wegen kunnen ook in de omgekeerde richting gebruikt worden, om Oostenrijk te verlaten.
Graag danken wij de Oostenrijkse Automobilistenclub, OAMTC, voor de inlichtingen en de kaartjes

JOHAN PALINGS

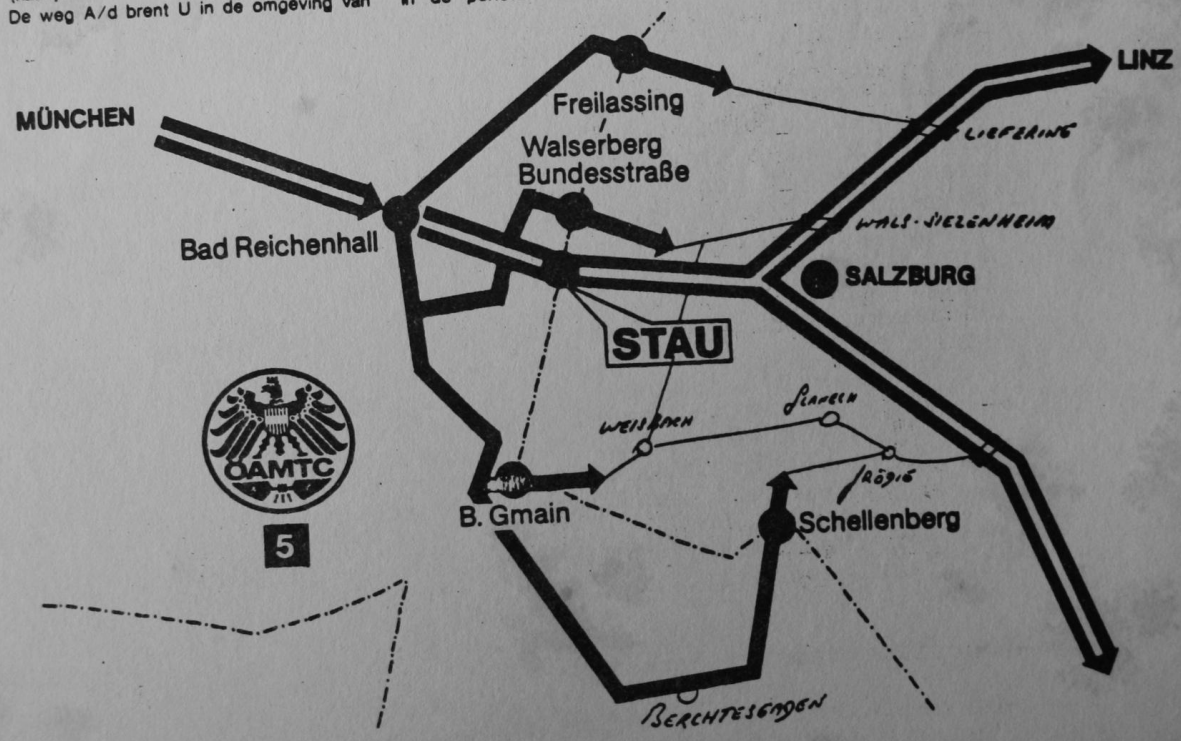

DE GRAND-PONTVISSERS

DE GRAND-PONTVISSERS

M E D E D E L I N G

Zoals elk jaar sturen we U hiermede onze geplande aktiviteiten voor het jaar 1978, besproken op onze laatste algemene vergadering.

1-We beschikken over ± 180 kg. forel die zullen uitgezet worden op:

-Donderdag 8juni, 60 kg
-Donderdag 27juni, 60 kg
-Donderdag 14 sept. 60 kg

Let wel op: behalve bij eventuele verandering van deze data geldt dit schrijven als enige verwittiging.

Het is verboden te vissen de twee volgende dagen na elke uitzetting van forel, waarbij de dag van de uitzetting telt als eerste dag.

2-In het voorbije seizoen werden er verschillende overtredingen bestatigd aangaande het visverbod van twee dagen bij elke foreluitzetting. Wij zien ons verplicht hier streng tegen op te treden. De overtreders van deze regel zullen 50 fr. per gevangen forel dienen te betalen, en wel ter plaatse, zoniet zal hun lidkaart ongeldig verklaard worden tot de verschuldigde som betaald wordt.
De personen die gerechtigd zijn deze regel toe te passen zijn:

-Rome Roland visserijwachter
-Casseau Marcel voorzitter
-Casseau Adolf ondervoorzitter
-Krahy Hubert sekretaris
-Vanuffelen François schatbewaarder

Bij een tweede overtreding wordt men definitief voor één jaar geschorst.

3-Voorziene wedstrijden

-Op de federale vergadering van Vlaams Brabant werden wij door loting aangeduid om voor de schifting van het interclubkampioenschap te vissen tegen de Dolfijnen-Brussel. De datum van deze wedstrijd is nog te bepalen.